

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehaven Skovbrynet &
Børnehaven Søndermosen

2023

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

- Vi har særligt haft fokus på at skabe læringsmiljøer, som skaber ro til fordybelse og mulighed for udvikling og trivsel. Dette har vi gjort ved at få implementeret en helt særlig og fast struktur, som giver børnene ro, fordi de altid ved hvad der skal ske. Hver dag gennemgås i fællesskab med børnene, ved hjælp af piktogrammer, som hænger synligt, så vi hele tiden kan følge op på, hvad der skal ske i næste skift.
- Begge institutioner har etableret legegrupper. På denne vej får børnene dannet venskaber, som de voksne er med til at understøtte. Hver voksen er ansvarlig for sin gruppe. Derigennem er det sikret at vi holder fokus på børnegruppen og kan se når børn har svært ved at danne relationer. Legen får en stor betydning i grupperne og vi øver at indgå i fx rollelege, fantasilege eller regellege.??
- Begge institutioner har ansat sprogpædagoger. Vi sprogscreener børnene allerede i småbørnsgrupperne (2årige), så der er fokuseret indsats ved de børn, der har brug for støtte og/eller PPR. Derudover bliver de sprogscreenet igen ved oprykning i børnehaveafdelingen.
- Vi har også haft et stort fokus på børnefællesskaber, da vi kender vigtigheden af at alle har en ven og føler sig betydningsfuld for fællesskabet. Vi benytter os rigtig meget af at inddele børnene i mindre grupper. Både i spisesituationer, spontant i løbet af dagen og som en fast del af vores ”legegrupper”, hvor alle børn er i gruppe med en fast voksen og de samme børn, minimum en gang i ugen. Her leges både rollelege, fantasilege, regellege, tumlelege mm. Og børnene perspektiv er hele tiden i fokus, så legen udvikler sig på børnenes præmisser. På den måde, er det pædagogiske personale med til at understøtte børnenes relationsdannelse til hinanden og til de voksne. Vi ser en stor effekt af arbejdet med inddeling i mindre grupper. Børnene er gode til at lege, fordi de hele tiden får understøttet og udviklet deres legekompencer sammen med en voksen og andre børn, og så ser vi børn som er meget åbne og rummelige, og som er gode til at inddrage hinanden og få alle børn inkluderet i fællesskabet.

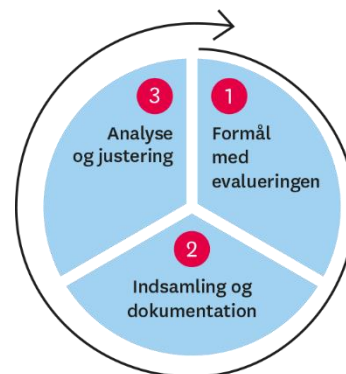
Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

- Der er udarbejdet et tillæg til trivselsvurderinger, hvor vi bliver opmærksomme på børnenes legekompetencer og deres del i børnefællesskabet, så vi bedre kan vurdere hvor vi skal sætte ind og understøtte børnene.
- Vi laver prøvehandlingerne hver tredje måned, hvor vi tager udgangspunkt i en undren eller udfordring på grupperne. Her benytter vi os af modellen "Et læringsmiljø for alle".
- Der bliver lavet videooptagelser af fx samlinger, garderobesituationer eller overgangene i løbet af dagen. Det er med til at give os et redskab til evaluering af vores pædagogiske hverdag.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

- Arbejdsrådgivning med oplæg fra Kim Jerg (lektor på UCSyd). Her har vi arbejdet med husenes evalueringskultur. Der har været fokus på det pædagogiske miljø, udviklingsprocesser og de 6 læreplansteamer.
- Det pædagogiske personale har holdt oplæg til personalemøder. Eksempelvis har vi gruppevis læst en bog, og har fremlagt bogens vigtigste pointer for resten af personalegruppen. Her har vi både været omkring emnerne "Leg" og "Udsatte børn".

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

- **Eksempel fra Muldvarper:**
- Vi satte i en periode fokus på vores samlingssituation om formiddagen, fordi at der var begyndt at være rigtig meget uro og larm i samlingen. Børnene havde meget svært ved at være i samlingen og vi havde en formodning om at de ikke rigtig fik noget ud af det. Vi var nysgerrige på, hvorfor der pludselig var en sådan ændring, da samlingssituationerne ellers havde været rolige og børnene var deltagende.
- **Eksempel fra Sommerfugle:**
- I et længere forløb havde vi fokus på krop og bevægelse samt fællesskab. Vi lavede en gentagende bevægelsesaktivitet, hvor alle børn kunne deltage på deres præmisser. Vi opdagede hurtigt, at et barn trak sig fra fællesskabet og aktiviteten, og vi blev nysgerrige på, hvordan vi kunne skabe deltagelsesmulighed for dette barn, og hvad der gjorde, at hun trak sig fra aktiviteten pludseligt.
-

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

- Vi observerede samlingssituationerne i noget tid, for at få øje på hvad der skabte uroen og for at blive opmærksomme på, om børnene fik noget ud af samlingen.
- Vi har løbende evalueret forløbet, samt brugt videooptagelser til at observere, hvilke tiltag vi evt. overså, når aktiviteten var i gang.
- Vi har lavet videooptagelser af læringsmiljøer og sendt dem ind til ledelsen
- Der er blevet arbejdet med praksisfortællinger. Disse blev inddraget i den pædagogiske arbejds-lørdag med Kim Jerg (UCSyd)

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Muldvarper:

- Vi blev efter observationerne opmærksomme på, at det især var de nye og yngre børn som lige var startet i gruppen, der skabte uro. De havde meget svært ved at koncentrere sig, og pjattede og snakkede rigtig meget. Vi blev opmærksomme på at samlingen ikke var tilrettelagt, så det også

var håndgribeligt og lærerigt for de mindste på gruppen. Samtidig, blev vi opmærksomme på, at børnene sad meget tæt, da vi pludselig havde en del flere børn, end tidligere. Alt dette havde stor betydning for hele børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Da den konstante uro, og manglende plads gjorde at alle børn blev forstyrret og havde svært ved at være i samlingen.

Sommerfuglene:

- Vi blev opmærksomme på, at et barn var meget usikkert ved brug af egen krop. Balancen var en udfordring, og derfor trak barnet sig fra fællesskabet. Vi vurderede at barnet havde brug for understøttelse og guidning til aktiviteten, så barnet var en del af fællesskabet. Barnets trivsel er det vigtigste og en forudsætning for udviklingen, så der var behov for en justering af vores aktivitet og pædagogens rolle i aktiviteten. Vi skulle skabe deltagelsesmulighed for alle børn.
-

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

- Vi snakkede om vores undren og vores fund til et stuemøde, og blev på gruppen enige om hvordan vi skulle prøve at ændre i vores praksis, så samlingen igen kunne blive en hyggelig og udviklende stund. Vi aftalte derfor at dele børnene op i to grupper når vi holder samling. De 6 yngste børn, holder nu samling med en voksen, hvor forventningerne er skruet ned, så alle børn kan være i det. Det samme med de ældste på gruppen, her er et niveau hvor børnene udfordres og samtidig får ro til fordybelse.
- Ved brug af videooptagelser, kunne vi belyse hvornår aktiviteten blev en udfordring for barnet, og hvornår barnet trak sig fra fællesskabet. Barnet var usikkert i aktiviteten, og vi opdagede, at barnet havde en udfordring ved brug af egen krop. Vi blev mere opmærksomme på, at en pædagog skulle være "flyver", som understøtter og guider barnet tilbage i aktiviteten. Der skulle skabes deltagelsesmuligheder for alle børn, og ved at understøtte barnets brug af egen krop, kunne barnet være deltagende i aktiviteten igen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi har en aktiv gruppe af forældre der er del af bestyrelsen. De er nysgerrig og spørger løbende ind til arbejdet med læreplanen. De er blevet inviteret til den pædagogiske lørdag og ledelsen informerer på et fast punkt til bestyrelsesmøderne om arbejdet med og evalueringen af læreplanen.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

- Forældresamarbejde – Vi vil gerne have mere fokus på hvilke forventninger personalet kan have til understøttelse af tiltag i hjemmet. Eksempelvis har vi lige igangsat et ”projekt” hvor forældrene får opgaver til at understøtte børns selvhjulpenhed derhjemme. Derudover vil vi gerne give forældrene bedre indblik i og forståelse af dagligdagen, så de ved hvorfor vi gør som vi gør (hvorfor vi gerne vil have ro i spise/samlingssituationer og derfor frabeder os at børnene møder ind i dette tidsrum).
- Børnesyn – så der er en udbredt enighed på personalegruppen om hvordan der arbejdes med dette og så alle er opmærksomme på hvordan børnesynet har ændret sig i takt med tiden, så der skal være plads til leg, medbestemmelse og vigtigheden af anerkendende relationer
- Science: Begge huse deltager i et to årigt projekt med UCSyd omkring science og naturfaglige forundringsmiljøer. Dette skal skærpe det pædagogiske personales sigt på at arbejde med børneperspektivet og naturfænomener

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

- Afprøve Marte Meo metoden til evaluering
- Der er blevet udarbejdet en plan for hvordan vi sikrer at alt personale har forberedelsestid og stuemøder i en

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil hvert år følge vores årshjul og evaluere på denne (stuemøde, P-møde evt. P-dag)

Tage et emne fra Læreplanerne med til p-møder.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC